

224. Rendzavarások a szegedi egyetemen

Eltávolították a zsidó hallgatókat, egy bölcsészlányt inzultáltak

Tüntető csoport az utcán – A rendőrség körülfárta a központi egyetem épületét – Egyetemi hallgatók és altisztek közelharca

A szegedi egyetemen kedden délelőtt ismét felborult a rend. Hiába intették a háttérben meghúzódó izgatók által felheccelt ifjúságot a komolyan gondolkozó egyetemi hallgatók és a vezérségek, a leginkább első-másod évesekből álló tüntető tömeg kedden ismét kiment az utcára, s hangos jelenetekkel provokálták a rendőrséget is. Verekedések nem voltak, s egyáltalán nem került sor semmiféle tettegességre, azonban az újabb események mégis annyira felizgatták a kedélyeket, hogy értesülésünk szerint komolyan dolgozni akaró keresztény egyetemi hallgatóknak egy csoportja kihallgatást fog kérni a rektortól, mert félnek attól, hogy ha tovább is folynak a tüntetések és rendzavarások, sor kerül a kultuszminiszter által kilátásba helyezett szigorú rendszabályok alkalmazására. Ebben az esetben pedig azokat is sújtani fogja a megtorlás, akik nemcsak hogy távol tartották magukat az erőszakosságoktól, hanem azokat kezdettől fogva elítélték. A helyzet azonban az Szegeden is, mint a fővárosban, hogy olyanok mozgatják az ifjúsági tömegeket, akiknek veszteni valójuk nincs az egyetemen, bármiféle rendszabályokat foganatosítanak is a rendzavarókkal szemben, mert már vagy végeztek, vagy pedig semmiféle kapcsolatban nincsenek az egyetemi hatóságokkal. A keddi tüntetésnek is a jogi kar volt a fészke, ahonnan az eddigi tapasztalatok szerint minden tüntetés kiindult. Mivel a jogi kar a központi egyetemen van, itt adnak találkozt egymásnak a tüntetések szervezői, s természetesen a leginkább ráérő jogásztömegeket mozdítják meg elsősor. Kilenc órakor szétfutott a folyosón az ismeretlen forrásból származó jelszó, hogy ki kell küldeni a zsidókat a tantermekből. A parancs teljesítése körül azonban már akadályok merültek fel, amennyiben a zsidó jogászok tanácsosabbnak vélték fel se menni az egyetemre. Így azután mindössze két zsidó hallgatót távolítottak el a jogi karról. A folyosón zúgó lármá és kiáltozás természetesen megzavarta a rendet. Mindenfelé éltették a numerus clausust, és abcugolták a zsidókat s a tantermek – különben is szünet lévén – pillanatok alatt kiürültek. Mikor Kiss Albert dr., a római jog professzora fél tízkor be akart menni az elsőévesek tantermébe, hogy megtartsa az óráját, azzal fogadták, a már útrakész hallgatók, hogy

– Méltóságos uram, elmarad az előadás!

Kiss Albert megpróbálta a hallgatóságot behívni a terembe, azonban nem hallgattak rá, hanem egy csoportban elindultak a többi egyetemi intézetekbe. A jogi kar folyosói és tantermei erre elnéptelenedtek, s alig egy-két hallgató lézengett a tantermekben, úgy hogy a legtöbb tanár meg se tartotta a következő órát.

A futólépésben siető kis csapat a megszokott utat követte, anatómia, természet-tudományi épületek s a bölcsészeti kar. A szolgák mindenütt meg akarták gátolni

a behatolást, azonban a tömeg erőszakosan lépett fel. Az anatómiai intézetben a zsidó hallgatók eltávolítása közben egyet többször ököllel megütöttek. A volt állami gimnázium épületében elhelyezett természettudományi intézetben formális közelharc fejlődött ki az altisztek és a tüntető egyetemisták között, aminek az lett a vége, hogy a szolgák kiszorították a tüntetőket az utcára, és bezárták úgy a főkaput, mint a hátsó bejáratot. Közben pár ablakot is benyomtak a tumultus hevében. Azonban itt is csak kiáltozás volt, mert nem találtak zsidó egyetemi hallgatót. A következő állomás a Szukováthy téri leszámítoló palotában elhelyezett bölcsészeti kar volt, ahol szintén hangos abcugolással futottak végig a folyosókon. Itt volt egy pár zsidó hallgató, akik sietve elhagyták az épületet. Egy zsidó bölcsészlányt azonban, aki visszafelelt valamit a tüntetőknek, meg is ütöttek. Közben megjelent a folyosón Erdélyi László dr. egyetemi tanár, aki a legutóbbi tüntetések alkalmával megvédte egyik zsidó vallású hallgatónőjét. Mikor az izgatottan futkározó egyetemi hallgatók meglátták Erdélyi professzort, páran pfujozni kezdtek. Ez azonban megbotránkozta a tüntetők legnagyobb részét, és gyorsan szétszéledtek. Mialatt a különböző egyetemi épületekben ezek történtek, a rendőrségre egymásután érkeztek a jelentések az egyetemi hallgatók rendzavarásáról. Buócz Béla dr. rendőrfőtanácsos, a szegedi rendőrkapitányság vezetője azonnal a legmesszebbmenő óvatossági rendszabályokat léptette életbe. Általános permanenciát rendelt el, s a tüntetőkhez nagyobb rendőri készültséget vezényelt ki. A több, mint kétszáz főnyi tüntető csoportot, amikor elindult a leszámítoló palotából, már nagy rendőrcsapatok várták, s ezek kísérték egészen a központi egyetemig, ahová a tüntetők vonultak. Az utcán mindenfelé lelkesen éltették a numerus clausust, és abcugolták a zsidókat. Mikor az egyetemi hallgatók bementek az egyetem előcsarnokába, a rendőrszakaszok szoros kordonnal vették körül az egyetem kapuját, és senkit sem engedtek be ezután az épületbe. Mikor a tüntetők látták, hogy a rendőrség bevonul az egyetem előtti kis parkba, hangosan kiáltozni kezdtek, hogy „Autonóm terület!”. A rendőrség azonban nem törődött velük, s Petkóczy tanácsos parancsot adott a kordonhúzásra. Közben megérkezett egy lovasrendőrszakasz is, a lovasrendőrök az egyetem mögötti Toldi utca sarkán állottak fel. A rendőrséget vitéz Petkóczy Lajos dr. rendőrtanácsos, Schön Károly dr. rendőrkapitány, Sípos Miklós rendőrfelügyelő és Loósz István rendőrfelügyelő vezényelték. A zuhogó záporban igen sok egyetemi hallgató érkezett a központi épület elé, de a rendőrkordonon nem léphettek belül.

Akik bejutottak az épületbe, mintegy kétszázán lehettek, a folyosókat lepték el. Hárman bementek az egyetemi könyvtár olvasótermébe is, ahol felszólították a bent tartózkodó zsidókat, hogy azonnal hagyják el az épületet. Az olvasóteremben csak egy zsidó hallgató volt, aki egyébként szigorló jogász, és szigorlatára készült. A felszólítás után öltözött, és bántatlanul elhagyta az egyetemet. Mikor megbizonyosodott afelől, hogy nincs több zsidó a központi egyetem épületében,

összeverődtek, és a Himnuszt kezdték énekelni. Közben kint mind erősebben kezdett zuhogni az eső, s ez elkergette a kordonon kívül állókat. De itt volt már a menzai ebédlő is, lassan kezdtek szállingózni a tüntetők az egyetem épületéből. Egy órakor azután a rendőrség is elvonult az egyetem elől.

Kedden délután a rendőrségen általános permanencia volt, mert bizalmas jelentés érkezett arról, hogy az esti órákban is készül valami az ifjúság körében. Kelen Hugó bankigazgató bejelentette a rendőrségen, hogy a hétfőről keddre virradó éjszaka bevették a Klauzál téren lévő banküzletének egyik hatalmas tükörablakát. Kedden ismételtén kijelentették a MEFHOSz és Turul Szövetségek vezetői, hogy az egyesületek teljesen távol állanak a zavargásoktól. Nemcsak, hogy nem utasítják az ifjúságot semmiféle tüntetésre és rendzavarásra, hanem igyekeznek visszatartani őket, mert a szövetség teljesen kielégítőnek tartja a tiltakozás szempontjából a már elküldött memorandumot. Éppen ezért semmiféle felelősséget nem vállalnak az ifjúságnak azokért a cselekedeteiért, amelyeket ismeretlen egyének vezetése alatt elkövetnek.

Szegedi Napló III. (1927) november 23. 1–2. oldal

225. A szegedi egyetemen csütörtökön megszűntek az igazoltatások

Tüntető diáksztrájk – Csak néhány professzor tartott előadást egy-két hallgató jelenlétében

A szegedi egyetemen csütörtökön délelőtt már csak a néptelen folyosók és tantermek emlékeztettek a kétnapos botrányokra. Mint megírtuk, szerdán az egyetemi hallgatók úgy határoztak, hogy nem fognak járni előadásokra, mire a professzorok legnagyobb része bejelentette az illetékes dékánoknak, hogy nem tartanak órát, mert semmi értelme nincs annak, hogy ők pontosan megjelenjenek a tantermekben, a hallgatóság ellenben következetesen távol maradjon, s legfeljebb egy-két hallgató jelenjen meg. Szerdán már nem is volt a karokon sem rendes előadás. Ha meg is tartotta egy-két professzor az órát, az is csak inkább látszólagos volt. A tüntető hallgatóság ugyanis tartotta magát a sztrájkot kimondó határozathoz, a zsidó hallgatók pedig és azok az egyetemi ifjak, akik távol tartották magukat a rendzavarásoktól, nem mentek fel az egyetemre. Azonban Reinbold Béla dr. egyetemi rektor szerdán délelőtt közölte az egyes karok dékánjaival, hogy az órákat minden körülmények között meg kell tartani, abban az esetben is, ha csak egy hallgató is jelentkezik. A rektori intézkedés kapcsán itt is, ott is szórványosan voltak előadások, amelyeken alig két-három hallgató vett részt, sőt Jancsó professzor előadásaira mindössze egy önkéntes orvostanhallgató jelentkezett. Az órát azért megtartotta az előadó tanár. Az egyetemi hallgatóságnak az a része, amely az eddigi tüntetéseket rendezte csütörtökön nem mutatkozott egész nap a városban.